

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Dr. Franž Rosina:

Naš kralj.

Topiči so pokali, zastave vihrale; uradnik je obesil na svoje sestradane ude slovečo avstrijsko uradniško obleko; škófje so prirejevali slovesne pojedine, grande convivium — kedar je praznoval Habsburžan spomin rojstva svojih mišic, kit in kostij. Avstrija je znala ubijati že mladim glavam neskončno spoštovanje do vladarja, nikar ni pomagalo priučevanje, temu je pomagal sloveči naš stoletni kazenski zakon, kateri je takoj našel zločinstvo razžaljenja veličanstva, če nisi klobuka snel raz plešaste glave, kedar je kakšna lajna luščila kakšno avstrijsko himno ali pa če je kakšna pijana zgaga začela v gostilni prepevati avstrijsko himno. Kako zelo nam je vse to v srce šlo, je umevno!

Danes pa praznujemo prvič rojstveno godovno sivega našega kralja, moža demokratskega mišljenja, moža, ki je že s svojo osebnostjo pokazal do kraja, da zna s svojim narodom v najtežjem položaju vstrajati neglede na osebno nevoljo, da je pripravljen žrtvovati zdravje in življenje, če narodova usoda to zahteva.

To je pokazal najprej proti svojemu srbskemu plemenu in s tem si je pridobil priznanje celega sveta. Mnogo je britkega poskusil v svojem življenju. Evropa: nemška in nemškoavstrijska

ga ni hotela pripoznati, dolžiji so ga sporazumljenja z onimi, ki so odstranili nezmožnega prednika njegovega, a vse se je izkazalo kot izmišljotina sovražnikov, ki ga je sramotil in hotel vzbuditi dvome o njegovi močatosti in poštenosti. Danes ve cel svet, da je ta vladar plemenit mož v celem pomenu besede.

Nismo prijatelji hvalisanja vseh vladarskih oseb, kakor je to bilo pod Habsburžani v navadi. Ne povzdiguje mo samovladarstva. Udanost naša do tega vladarja ima torej korenine v tem, da zaupamo v njegovo plemenitost in svobodoljubje. Vemó, da je to mož, kakršnega bi si narod ravno tako postavil na čelo, če bi bilo treba voliti predsednika republiki. Monarhijo, ki tekmuje z republiko glede svobodnega razvoja, sme vsak republikanec sprejeti v svoj program.

Vemo pa še nekaj. Pri vsaki priliki sta kralj Peter in njegov sin pokazala, kako veliko ljubezen imata do našega slovenskega plemena. Nismo razvajeni, marveč pri vsaki priliki smo svojčas čuli razžaljenje raz prestola. Krvavi Franc Jožef je porabil vsako priliko v delegacijah, da je Slovonom povedal kaj tacega, kar jih je žalilo in poteptalo naklonjenost do njega. Danes vemo, da imajo bratje Srbi, kakor njihov vladar odkritosrčno ljubezen do nas, da smo torej v varstvu

vladarja, ki bi za nas ravno tako trpel, kakor za svoje najbližje sinove.

Že se nam kaže ta ljubezen v tem, da se razvija naše visoko šolstvo, da bode mogoče pod vodstvom tega vladarja spraviti do izobrazbe slehernega Slovenca, da ne bo nobenega duševno zatiranega Slovenca med nami, da bode Slovenec imel prosto pot do vsake izobrazbe in do vsakega stanu. Vsak po svojih zmožnostih in svojem delu. Težke čase še živimo. Mnogo skrbij nas bode še morilo, a v vseh težavah imamo zavest, da smo lahko ponosni opirati se na take naše brate, kakor so Srbi in razvijati se pod takim vladarjem, kateremu ne servilno, kakor podaniki, ampak kakor svobodni državljani vračamo vso ljubezen. Ne iz strahu pred policijskim zasledovanjem in pod krvnikovim zatiranjem, ampak svobodno in odkritosrčno zapoje mo dne 12. julija

Bože spasi, bože brani,
Srpskog kralja in naš rod!

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Prvo zborovanje zaupnikov Jugoslovanske demokratske stranke.

(Dalje).

Gosp. dr. Lavrenčič predlaga k poročevalčevemu predlogu nekatere spremembe, ki merijo na to, da bi se kmečki stan kolikor mogoče osamosvojil pod protektor. stranke; tudi predlaga, naj se ne rabi beseda kmečka »zbornica«, ampak kmečki »svet«. V tozadevno debato so posegli razni drugi govorniki (dr. Dimnik, Oblak, Tavzes, Osterman). Zlasti se je izrekel proti vsaki cepitvi stranke bivši župan v Kranjski gori, gosp. Peterman, ki je v priprostih, a jedrnatih besedah poudarjal, da je potrebna sloga, kajti »kjer se dva tepeta, tretji klobuke pobira«. 26 let so vodili politiko in kmeta za nos Šušterčijanci; kam nas je to privedlo, vidimo vsi. Prišel je do prepričanja, da je treba sedaj kreniti drugo pot, ki vodi v demokratsko stranko, v kateri so združeni vsi stanovi. Prosi torej, da se glasuje za predlog poslanca g. Ribnikarja. Besedam priprostega pa razumnega moža je sledilo nepopisno navdušenje in zborovalci so sprejeli predlagane premembe statuta, potem ko je tudi g. poslanec Ribnikar pristal na to, da se rabi namesto besede »zbornica« »svet«.

Nato se prečita poročilo o volitvah.

K zadnji točki slučajnosti se oglasi med drugimi tudi neka gospodična z dežele, ki se pritožuje nad postopanjem duhovnikov, ki se skušajo na umazan način maščevati nad vsemi, ki ne trobijo v njihov rog. Prosi, da bi gospodje poslanci kaj ukrenili v obrambo takih žrtev.

Lepo uspeli shod se zaključi ob 17. uri 10 minut.

Resolucije predlagane in sprejete na zboru zaupnikov JDS

dne 6. julija 1919 v Ljubljani.

Resolucija radi mirovne konference.

1. Zbor zaupnikov JDS zahteva znova, da se po principu narodnosti in samoodločbe vse od Jugoslovancev kompaktno naseljeno sklenjeno ozemlje pridruži kraljevini SHS. Vsled tega pozivlja osrednjo vlado, naj mirovni delegaciji naroči:

a) Naj zahteva brez ozira na krivične kompromise samoodločbo Jugoslovancev v

Gustav Strniša:

Kralju Petru.

*O kralj naš častiti, kaj vse si trpel,
ko deco so Tvoje morili,
preganjali jo, a Ti nisi ihtel
ponosen, močan v duše sili.*

*In sam med vojnike si legal drzno,
sam streljal pogumno sovraže
z utrujeno, svojo tresočo roko,
samo da dočakal bi zmage.*

*Kot deco pregnal Ti — podanike vse
sovrag je, i sam si se skrival;
kako krvavelo je Tvoje srce,
saj zmir o svobodi si snival.*

*O bežni moj kralj, kakor ranjeni lev
trpel si molče bolečino,
saj pesmi svobodne si čutil odmev,
in sanjal prosto domovino.*

*Že solnce svobode blesteči svoj žar
prek sužnje je zemlje spustilo,
in v srcih združitve rodilo požar,
ko bratsko ljubav je rodilo*

*In vstajal je narod, kot marvice blesk
vsplamtel prek neba bi visoko
v treh barvah svobode, a v dalji čuj tresk,
oblak — sovrag pal je globoko.*

*Spet vstal si ponosno svobodni naš kralj,
Ti Peter naš silni, veliki,
in narod trozvezni Ti žezlo je dal —
en narod — trije mučeniki.*

*Ti v zarji razkošni si žezlo sprejel,
da v zarji — ljubezni podložnih,
in narod trpin je Trpina objel
ž njim družil se v smotrih je složnih.*

*Proslavlja Te danes za rojstni Tvoj dan,
in pesmi veselo prepeva,
Tvoj narod, pozdravlja Te, narod močan,
in čute srca razodeva.*

*A Ti? Kot prerojen pred nami stojiš,
Ti deblo nam lipe cveteče;
in narod svoj, starček, Ti blagosloviš —
to detece svoje ljubeče.*

ozemlju, zasedenem od Italijanov, in sicer tako dosledno, da raje odreče podpis pogodbi, kakor da bi ž njo sprejela, da se od nas proti njihovi lastni volji odcepi najmilejše in najzavednejše brate v Primorju.

b) Plebiscitu v slovenskem ozemlju na Koroskem, h kateremu mora spadati tudi Celovec, če se noče uničiti tega starodavnega mesta in

koroških Slovencev gospodarsko, se ne more pritrčiti, ako se pod enakimi pogoji ne dovoli našim bratom pod laško okupacijo in dokler se vzdržuje krivična rešitev v beljaškem okrožju, ki spada etnično in gospodarsko k nam in ga vsled tega zahtevamo za našo kraljevino.

II. V ekonomičnem oziru pozivlja osrednjo vlado, da odločno ugovarja, da prevzamemo razen predvojnih državnih posojil, ki so že v rokah naših državljanov, kakršnakoli bremena, zlasti avstrijske in ogrske dolgove, ki so se je v najmanjši meri uporabljali za investicije v naših deželah. Zahtevamo, da Nemčija, Nemška Avstrija, Madžari, Bolgari in Turki poravnajo Srbiji, ki je tolik storila za antantno zmago, vse vojne škode in stroške vseh vrst. Miru, ki bi nas gospodarsko uničil, naša vlada ne sme podpisati.

Resolucija radi valute

zahteva od centralne vlade, da čim preje končno reši valutno vprašanje, da preneha sedanje negotovo stanje, ki najbolj ovira, da se naše gospodarstvo ne more konsolidirati. Ustanovitev devizne centraje pozdravljamo. Za izmenjanje krone za novo enoto se izrekamo samo pod tem pogojem, ako je absolutno zagotovljeno, da padejo v proporciju menjalnega kurza vse cene zlasti pa cene življenskih potrebščin. Za regulacijo naše valute naj se ustanovi dobro fundirana narodna banka, ki mora stati pod kontrolo vlade in v katere ravnateljstvu morajo biti zastopani tudi reprezentanti gospodarskih čimteljev vseh pokrajin države. Predno narodna banka ni ustanovljena, naj se naša sedanja krona tako zaznamuje, da je nadaljnji uvoz nekolkovih kron iz inozemstva nemogoč.

Resolucija radi carine

zahteva od centralne vlade, naj čim preje uredi carinsko vprašanje. Srbski avtonomni tarif je za naše razmere neprikladen in povzroča našemu gospodarstvu velikansko škodo. Zato ga je treba spremeniti na sledeči način:

I. Vsi predmeti, ki nam služijo kot sirovine in kot produktivna sredstva za našo industrijo, katerih pa sami ne produciramo, morajo biti carine prosti. Če že moramo imeti pri teh predmetih kako carino, naj bo carinska postavka čim nižja. V to kategorijo spadajo mazila za stroje, eksplozivne snovi, različni stroji v produktivne svrhe, barve, kemični pripomočki za industrijo, predmeti, ki spadajo v elektrotehniko, medeni predmeti, katerih sami ne produciramo itd.

II. Konsumni predmeti, ki jih rabimo za vsakdanjo potrebo, a jih sami ne produciramo v zadostni meri, naj se uvažajo brez carine. V to kategorijo spadajo: obleka, perilo, tekstilno blago, izvzemši fino in luksurično blago, vžigalice, petrolej, sladkor, sol, riž, olje itd. Za one predmete, za katere se plača konsumni davek, naj se pobira carina, namesto tega davka v visokosti konsumnega davka.

III. Za luksurično blago in za blago, ki ga sami v zadostni meri izdelujemo, naj se predpiše čim višja carina.

Resolucija glede uvoza iz izvoza

zahteva, da se uvoz in izvoz uredi po praktičnih potrebah države z ozirom na našo produkcijo in valuto. Poslovanje tozadevnih uradov naj se vrši naglo in vsakega izkoriščanja potom koruptivnih elementov prosto. Pri tem naj se ozira poleg producentov predvsem na legitimno domačo trgovino katero treba čiliti proti tihotapstvu in proti verižnikom, ki naj se

jih začne preganjati na najbolj drakonični način.

Resolucija glede prometa

zahteva, da se spravijo vsa dosedanja prometna sredstva: ceste, železnice, brzojavi in telefoni v tak stan, da se bo promet lahko neovirano vršil. Železniški vozovi naj se nemudoma popravijo. Železniški tarifi naj se znižajo. Naša država pa potrebuje za svojo konsolidacijo in za svoj razvoj še novih prometnih sredstev. V ta namen naj se takoj začne izdelavati obširen program za gradnjo novih prometnih sredstev. Največjo pozornost je posvečati trgovski plavbi po morju in rekah. V to svrhu je takoj ustanoviti poseben državni urad.

Resolucija proti Židom.

Z ozirom na to, da se v zadnjem času v naši državi čim dalje bolj naseljujejo Židje, ki skušajo dobiti v roke pod svojim ali tujim narodno-zvenečim imenom vso trgovino in industrijo, zahtevamo od vlade, da posveča židovskemu sistematičnemu naseljevanju največjo pozornost ter ga z vsemi dopustnimi sredstvi otežuje, oziroma onemogočuje. Odločno protestiramo proti temu, da bi se židovskim trgovcem in špekulantom, ki iščejo dovoljen za izvoznice in uvoznice, ali kakih drugih koncesij, dajale katerekoli predprave ali olajšave.

Resolucija glede agrarne reforme

zahteva od svojih poslancev, da zastavijo vse sile, da se agrarna reforma nemudoma in po demokratičnih načelih izvede in veleposestva razdele med one, ki nimajo zemlje, oziroma podržavijo. Primerna veleposestva v Slavoniji naj se porabijo za vzorne kmetijske šole.

Resolucija glede uradniških plač

smatra, da je pošteno plačano uradništvo predpogoj zdrave uprave. Vsled tega stoji na stališču, da sedanječasne uredbe niso zadostne, temveč je treba urediti prejemke uradništva enkrat za vselej tako, da ne bo obstoj tega tako važnega stanu odvisen od trenutnih draginjskih kriz.

Uradnikom naj se takoj zopet priznajo prejšnje olajšave na železnicah. Vpelje naj se zanje bolniško zavarovanje.

Priznava se našemu uradništvu njegove zasluge v najtežjem času ter naglašja njegovo zvestobo in nepodkupljivost. Opozarjamo, da je dobro uradništvo za celo državo največje važnosti in zahtevamo vsled tega, da se vsaka podkupljivost in nezvestoba kaznuje kot najhujše hudodelstvo zoper državo.

Resolucija glede obrtnega stanu.

I. Z ozirom na to, da ima na slovenskem ozemlju še cela vrsta tujerodnih obrtnikov obrtne koncesije in obrtne liste, zlasti za zidarsko, tesarsko, dimnikarsko, kamnoseško in zobotehniško obrt in z ozirom na to, da naše slovenske obrtnike preganjajo iz drugih neslovenskih mest, naj JDS takoj posreduje pri deželni vladi za Slovenijo, da ta nemudoma odredi revizijo obrtnih koncesij in izdajo obrtnih listov in pri ponovni prošnji tujerodnih obrtnikov vsako koncesijo in izdajo obrtnih listov odreče. Na vsak način naj se odvzame obrtni list tujim državljanom.

II. Ustanove naj se obrtni sveti pri obrtni oblasti druge stopnje in obrtni svet vrhovnega obrtnega oblastva, kakor tudi državni obrtni svet za državo SHS po vzorcu ministrstva za trgovino in obrt bivše Avstrije.

(Dalje prih.)

Političen pregled.

Romunija ne bo podpisala miru z Avstrijo? LDU Arad, 7. julija. (RDU-Dacia.) Na svojem potovanju v Bukarešto je izjavil romunski ministrski predsednik Bratianu, da Romunija ne bo podpisala mirovne pogodbe z Avstrijo in da je svet četvorice z enim svojih zadnjih odlokov prisodil vso Besarabijo Romuniji. Dejal je tudi, da se romanske čete ne bodo umaknile z bregov reke Tise, ker zavezniki ne morejo izsiliti od Madžarske nobenih jamstev zato, da se madžarski napadi ne bodo več ponovili. Končno je Bratianu pripomnil, da je Francija z vsemi svojimi močmi podpirala težnje Romunov, da pa pri konferenci vseeno ni popolnoma prodela, ker sta Anglija in Amerika odločno na strani srbskih zahtev.

Ljeninova rdeča vojska. LDU. Bukarešta, 8. julija. (ČTU-PDU-Dacia.) General Šerbačev, odposlanec generala Denjilkina, je v pogovoru s sodrušnikom romunskega dopisnega urada Dacije izjavil, da rdeča armada, na katero se opirata Ljenin in Trockij, sestojata po večini iz nemških vojnih ujetnikov. Njen poveljnik je general Blücher. Poleg tega ima rdeča garda še 75.000 Kitajcev, 50.000 madžarskih vojnih ujetnikov in 25.000 Turkov, ki jih je organiziral Eaver paša.

LDU. Stockholm, 8. julija. (ČTU.) „Ruskaja Žizn“ poroča iz Helsingforsa: Oseba, ki je v stalnih stikih z Ljeninom, pravi, da Ljenin sedaj uvideva, da ne more prodreti s svojimi idejami, ki potrebujejo popolne izpremembe. Ljenin je celo pripravljen denacionalizirati industrijo, dvigniti kapitalizem in sklicati konstituantjo, nakar hoče odstopiti. Trockij pobija do skrajnosti Ljeninovo stališče.

Krvavi izgredi v Florenci. Milan, 8. julija. V Florenci je prišlo dne 6. julija do krvavih izgredov. V ulici Dei Neri je demonstrujoča množica napadla eskadron konjenice ter jo obmetavala s kamni. Na vojake so streljali tudi z revolverji. Vojaštvo je oddalo več salv. Ranjenih je bilo več oseb. Karabinjeri so aretirali okrog tisoč oseb. V vseh glavnih ulicah, zlasti pa v okraju St. Ferdinando, so vojaki namestili strojnice. „Avanti“ poroča, da je bilo pri spopadu množice z vojaštvom 80 ranjenih in eden mrtev.

Nemiri in izgredi v Italiji. — Vojaška zarota. Milan, 8. julija. Generalna komisija laških delavcev se je posvetovala dne 7. julija v Rimu o položaju ter sklepala o predlogu D. Aragone. Ker se ljudske mase vsled neskladnosti med cenami in plačami vedno bolj razburjajo, pozivlja predlog, da se naj ljudstvo ne vdaja iluzijam in da naj ne moti akcije za mirno izboljšanje razmer. Sedanja draginja ima svoj izvor v kapitalizmu ter more izginiti šele, če se kapitalizem odstrani, draginja je nadalje tudi posledica vojne. Generalna komisija napada vlado zaradi njenega nastopa ter hvali organizacije zaradi njih smotrenega delovanja. Od vlade zahteva, da uvede za vso državo enotne cene za vso domačo produkcijo na podlagi produkcijskih stroškov, da uvede energične revizije vsakovrstnega blaga in da pospeši produkcijo, če treba z energičnim pritiskom, zlasti napram poljedelcem. Generalna komisija odklanja vsako skupno delo z meščanskimi strankami ter zahteva popolno amnestijo. Prišlo je do prave bitke s karabinjeri ter je bilo na strani proletarijata mnogo ranjenih; štirje demonstranti so bili ubiti. — Tudi v Genovi in Neaplju je prišlo do hudih spopadov. Neapoljski župan socialist Labriola je odredil, da se morajo cene živil, blaga, čevljev, perila, zdravil nemudoma znižati za 50 odstotkov. V Turinu je ljudstvo navalilo na prodajalne. V Benetkah in v Bologni so izbruhnile stavke. Milan se je zopet nekoliko pomiril. V laški armadi se vrši močna agitacija. Ravnokar se poroča, da so včeraj ponoči odkrili v Rimu zaroto. Kolovodje so bili aretirani, vsled česar se je zarota ponesrečila. Aretiranih je bilo 7 častnikov in 92 vojakov. Kolikor je spoznati iz poročil, je bila zarota naperjena proti vladi ter so nameravali zarotniki proglasiti vojaško diktaturo. Med železničarji močno stavkarsko gibanje. Kraljevski locum

tenens v Genovi, vojvoda genovski, je bil odstavljen od svojega mesta, katero je zavezal za časa vojne kot kraljevi delegat. Jutri, dne 9. julija se sestane parlament. Vložila se bo interpelacija glede pripadnosti Reke.

Dnevne novice.

Pomagajte invalidom. V zmislu oklica štabnega načelnika vojvode Živojina Mišića se zbirajo na Petrov dan prispevki za vojne invalide celega kraljestva. Vsak državljan in državljanica naj daruje ta dan po svojih močeh za one nesrečnike, ki so žrtvovali svoje zdravje za svobodno Jugoslavijo. Ker se ne bo pobiralo od hiše do hiše, naj obišče vsakdo koncert vojaške godbe ter daruje po svojih močeh.

Vojaški koncerti v proslavo Petrovega dne. V proslavo Petrovega dne 12. t. m. priredi tukajšnja vojaška godba v mestnem parku dva promenadna koncerta in sicer od 11. do pol 1. ure in pa od pol 19 do 20. ure. Vsakokratna vstopnina znaša 1 krono. Ker so dohodki namenjeni za naše invalide, upamo, da se bo mariborsko občinstvo v obilnem številu odzvalo temu vabilu.

Iz srednješolske službe. H včeraj objavljenim imenovanjem je še dostaviti, da sta tudi namestna učitelja na državni gimnaziji v Mariboru Ivan Fava ter Josip Pirnat pravim učiteljem v IX. čin. razredu na dozdajnih službenih mestih.

Petrov dan na Uršuli. Slovenski planinci posvetijo svoj izlet na Uršulo v primerno slavje Petrovega dne, en oddelek izletnikov gre — kakor že objavljeno, preko Guštajna, kjer spotoma obiščejo tudi Malgajev grob, drugi del gre skozi Slov. Gradec. Odhod v soboto s pop. vlakom. Za potne izkaznice je skrbnjeno.

Nova železnica v Medžimurju. G. Lajtman je predlagal, da se spoji Ljutomer preko severnega Medžimurja z murskim Kraljevcem, da se pospeši izvoz medžimurskega blaga na Štajersko ter drugam. S tem bi dobilo 30.000 Medžimurcev svojo lokalno progo.

Državno nadzorstvo. Posebno nadzorstvo in sekvester je odrejen nad vso imovino društva »Südosterr. Turngau« (pod imenom »Deutscher Turnverein«). Za sekvestra je imenovan Ludovik Kranjc, Ljubljana. Ravnatako vsa imovina in podjetja društva »Touristenverein« s sedežem na Dunaju. Sekvester je Makso Hrovatin, tiskar in v Ljubljani. Istotako »Deutsch-evangelischer Bund« z vsemi nepremičninami, premičninami in pritliklinami v Sloveniji. Sekvester je dr. Fran Kovačič, profesor bogoslovja v Mariboru. Nadalje društvo »Naturfreunde« s sedežem na Dunaju, sekvester je Makso Hrovatin, tiskar in v Ljubljani.

Koncert Druzovič-Brezovšek. V torek dne 22. t. m. priredita gospa Ljudmila Druzovičeva in operni kapelnik Ivan Brezovšek iz Ljubljane v veliki dvorani »Narodnega doma« koncert. Gospa Druzovičeva je učenka bivše dunajske operne pevke Leclairjeve, ter graškega opernega pevca J. Jessena. Z uspehom je že opetovano nastopila v čitalniških koncertih. Pelabode tokrat skladbe slovenskih, čeških, hrvatskih in srbskih skladateljev, kakor tudi francoskih mojstrov opere, Thomasa in Gounoda. Gospod Ivan Brezovšek, bivši operni kapelnik v Metzju in Mannheimu, je sedaj operni kapelnik v Ljubljani, kjer si je takoj pri svojem prvem nastopu pridobil burno priznanje občinstva. Kot pianist je že v mladih letih nastopal v Švici, na Norveškem i. dr. ter marca meseca t. l. v Ljubljani. Proizvajal bode med drugimi skladbe Poljaka Oterpine ter Rusa Rachmaninova. Koncert bode torej poskušal pospeševati stik z drugo umetnost slovensko, kakor tudi francosko glasbo. Natančnejši spored se priobči. Koncert so bo ponavljal v Ptujju, v Rogški Slatini ter v Ljutomeru.

Usoda tržaških Slovencev. »Straža« je poročala, da so v Trstu Italijani okoli 30 Slovencev obesili ter zažgali »Narodni dom«. Ljubljanski dopisni urad odločno zanika to vest. »Slovenski Narod« trdi nadalje, da baje tudi ni resnična vest o smrti dr. Tume.

Ogrski komunisti podkupujejo straže na meji. „Grazer Volksblatt“ piše: Govori se, da je meja proti Ogrski zdaj bolj zastražena, da se prepreči nadaljnje uhajanje bolševističnih emisarjev, ki delajo s svojim denarjem pri nas komunistično gonjo. Vendar se tuptam posreči posameznim in tudi osebam v večjem številu, da pridejo navzlic vsem varnostnim odredbam čez mejo. Posreči se jim s ponarejenimi potnimi listi ali pa na tihotapski način. Za nemško-avstrijske potne liste z ogrsko klavzulo ali za ogrske potne liste s ponarejenim vizumom nemško-avstrijskega poslanika plačujejo v Budimpešti vsote od 1000 do 10.000 kren in še več. Kakor poroča „Neue Freie Presse“, se žal tudi dogaja, da prihajajo neopravičeni na regularnem potu iz Ogrske, in sicer na ta način, da podkupijo stražne organe. Ogrski vseljenci, ki hočejo čez mejo, imajo dovolj denarnih sredstev, in posreči se jim, z visokimi zneski podkupiti posamezne stražnike, da se jih pusti čez mejo z dvomljivimi potnimi listi ali pa celo brez teh.

Sestanek zastopnikov javnih korporacij spodnještajerskih. Naši okrajni zastopi in naše občine, ki so bile podrejene nadzorstvu prejšnjega štajerskega deželnega odbora, soje pred nepopolno rešenimi vprašanji spremembe avtonomne uprave. Finančni položaj istih ni povsod urejen, vprašanje izgub vsled plačil neprimernih zneskov vojnega posojila s strani občinskih in okrajnih hranilnic zahteva pravočasno skrb teh zastopov, da si zagotovijo ob likvidaciji deželnega premoženja po možnosti v naprej kritje za pričakovane težkoče vsled izgub na vojnih posojilih. Ker se je vsestransko pritrnilo potrebi, da se tozadevno zasliši glas prizadetih činiteljev, namerava sklicati predsednik od ministrstva odrejene likvidacijske komisije štajerskega deželnega premoženja sestanek odposlancev okrajnih zastopov, hranilnic in občin v prvi polovici mesca avgusta. Da morejo vsi prizadeti krogi temu vprašanju pravočasno posvetiti svojo pozornost ter položaj financ in uspešne likvidacije temeljito preštudirati ter določiti večše zastopnike za sestanek sklicati, pričakujejo tudi kako tozadevno opozoritev ali predlog. Predsednik likvidacijske komisije SHS na Štajerskem dr. Vekoslav Kukovec.

Centralna uprava za trgovački promet sa inostrandstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani bo v kratkem sklenila kompenzacijsko pogodbo z Nemčijo, kakoršne je dozdaj že sklenila z Nemško Avstrijo in Čehoslovaško. Oni, ki žele nabaviti kako blago iz Nemčije, ali pa ga tja izvoziti, naj omenjeni podružnici naznanijo približno vrednost in vrsto blaga, po možnosti tudi dobavitelje, odnosno prejemnike blaga, kteri bi prihajali v poštev za blago, ktero bi se izvozilo. V interesu industrijcev in obrtnikov je, da čimprej prijavijo svoje potrebščine.

Izvoz nekaterih predmetov brez kompenzacije. Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom v Beogradu poroča trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo v bodoče dovoljevala izvoz brez kompenzacije, toda proti plačilu režijskih stroškov za naslednje predmete: sirovo seme, vjnska drozga, zmleti koruzni storži, med, vino, žganje, bar in mandeljne. Tozadevno obvestilo, ki vsebuje tudi postavke režijskih stroškov, je interesentom v zbornični pisarni na vpogled.

Davek na igralne karte. Na vse igralne karte brez izjeme je treba plačati pristojbino v znesku 5 dinarjev. To velja za vse igralne karte, ki se uvažajo, kakor tudi za one, ki se prodajajo v trgovinah.

Primarijske službe. V uradnem listu št. 112 z dne 27. junija 1919 razpisuje deželna vlada za Slovenijo službe primarija na internem oddelku obče javne bolnišnice v Ptuj in na internem in kirurški oddelku obče javne bolnišnice v Brezicah. Naše mlade zdravnike-strokovnjake opozarjamo na razpis.

Mestno kopališče bode v sredo dne 16. julija 1919 zopet odprto.

Umrli so: Anton Schweitzer, trgovec; Elvard Levart, pismonoša; Josip Baš, vratarjev sin.

Uboga hroma vdova prosi usmiljena srca podpore. Milodare sprejema naše upravištvo.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskega delavcu“).

Nemška narodna skupščina sprejela mirovno pogodbo.

Weimar, 9. julija. V današnji seji narodne skupščine je bil zakonski načrt o odobritvi mirovne pogodbe v poimensken glasovanju sprejet z 208 proti 115 glasovi.

Francosko-italijanski spor.

Pariz, 9. julija. Diplomatsko napetje med Francijo in Italijo se sme smatrati kot resno. Tittoni je pred svojim odhodom sporočil svetu petorice, da je potrebno, urediti Reško vprašanje po želji Italije, in sicer brez-pogojno in čim preje, da ne pride do krize.

Lyon, 9. julija. (Brezlično). V svrhu preiskave reških dogodkov je najvišji svet alirancev postavil posebno komisijo, ki bo šla takoj v Reko. Komisija obstoji iz enega francoskega, italijanskega, angleškega in ameriškega generala.

Lyon, 9. julija. (Brezlično). Francosko mornariško ministrstvo je ukazalo, naj se mobilizira brodovje. Pod poveljstvom podadmirala Le Bona bodo vpostavili 2 eskadri, obstoječi vsaka iz 6 bojnih ladij in 4 manjših eskader ter torpednih rušilcev, kakor tudi skupino, obstoječo iz ene bojne ladje in ene križarke. Število ladij bo znašalo 39.

Pariz, 9. julija. Tittoni je hipoma zaradi nemirov v Italiji odpotoval iz Pariza. V ententnih krogih vlada zaradi dogodkov v Italiji precejšnja zmeda. Jasno je, da je vsled teh okolnosti otežkočena tudi izgotovitev mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo. Nerešena vprašanja med Nemško Avstrijo in Italijo za zdaj še ne nameravajo rešiti. V pariških političnih krogih govore, da so se v srednji Italiji ustanovili sovjeti. Padec vlade Nitti je pred durmi.

Lyon, 9. julija. (Brezlično). „Gazette del Popolo“ prinaša o Tittoniju sledeče poročilo svojega pariškega poročevalca: Tittoni je mirovni konferenci, sporočil, da se bo pred zaključkom reške zadeve vsekakor še posvetoval z voditelji italijanskih strank, ker želi njihovega soglasja, sicer da se bo odpovedal svoje misije. Če bo temelj za pogajanja z voditelji strank pravi, bo reška zadeva v par dneh rešena.

Anarhističen komplot v Rimu.

Lugano, 10. julija. Po oficijemem poročilu se je rimski policiji posrečilo, preprečiti anarhističen komplot. Anarhisti so nameravali mesto z ročnimi granatami presenetiti ter zburniti. „Avanti“ trdi, da so komplot povzročili nacionalisti, ki so hoteli napasti vlado ter jo nadomestiti z nacionalistično vlado. Vojaške oblasti so dozday aretirale 7 častnikov in 92 mož, ker so na sumu, pa so hoteli izvišiti puč.

Reški spor.

Pariz, 10. julija. Reška preiskovalna komisija je odpotovala v Reko. Svet petorice je sklenil, znatno zvišati italijansko garnizijo v Reki, ki znaša sedaj 30.000 mož.

Vprašanje odškodnine za nas ugodno rešeno.

Beograd, 10. julija. Javljajo, da je vprašanje vojnih odškodnin rešeno v našem zmislu. Naši ministri, med njimi dr. Kramer so v torek odpotovali iz Pariza.

Francoska zbornica proti Vatikanu.

Curih, 10. julija 1919. Konzervativne „Neue Züricher Nachrichten“ poročajo, da je imel v pariški zbornici poslanec Jan Bon oster govor proti papežu in jezuitizmu. Med drugim je rekel: Rim je napravil v svetovni vojni fiasko, vsled česar niso določili kot sedež zveze narodov vaticanskega hriba, marveč Genf. Skozi pet let so zastoj čakali

na papežev glas, od katerega so upali, da bo prvi nastopil proti vojni (živahno odobravanje). Vojno je sklenila jezuitska stranka na dunajskem dvoru. Pij X., kardinal Ferrara in Rampolla so na tajnistven način umrli. Poslanec Bon je dal razumeti, da so postali žrtve jezuitizma, ker je Pij X. pisal cesarju Francu Jožefu I. pismo, naj prepreči vojno. Novi škofje v Alzaciji so škofje Clemenceau in ne papeževi. Bon je svaril, da bi se sklenil nov konkordat in je med živahnim odobravanjem trdil, da bi to povzročilo novo meščansko vojno v Franciji. Poskuse poslanca de Monziesa, da bi protestiral proti tem napadom Bonovim, je večina prevpila.

Vojna proti komunistični Ogrski.

Pariz, 10. julija. Svet petorice se je posvetoval o vojaških odredbah, ki naj se ukrenejo proti vladi Bele Kuna. Čehoslovaki, Romunci in Jugoslovani bodo dobili dovoljenje, pričeti z vojno proti sovjetski Ogrski. Smatrajo, da bo 200.000 mož zadoščalo, da se vojna hitro konča.

Francoska armada proti Ogrski.

Beograd, 10. julija. Najvišja komanda „francoske armade za Ogrsko“ se je prestavila v Kikinda na Južnem Ogrskem. General Franchet d'Espernay je izjavil v Aradu, da morajo biti čete pripravljene, da dajo zadnji sunek ogrskemu boljševizmu.

Nemiri v Italiji.

Lugano, 10. julija. V Rimu, posebno v zunanjih okrajih, je prišlo včeraj opoldne do številnih opustošenj in plenitev. Blizu Neapolja je množica napadla tovorni vlak ter ga izropala. Iz Palerma poročajo, da so tam v soboto razglasili generalno stavko. Prišlo je do hudih spopadov s četami. 10 stavkarjev je bilo težko ranjenih, več sto pa aretiranih.

Italijani nameravajo napasti.

Pariz, 10. julija 1919. Tu se govori, da nameravajo Italijani napasti Jugoslovane in Francoze v Reki.

Nadzorovalne komisije za Nemčijo.

New York, 10. julija. Nadzorovalne komisije za izvedbo vojaških pogojev mirovne pogodbe so določene. Glavni stan komisije bo v Berlinu. Številne podkomisije — govori so o 200 — bodo imele sedež v različnih mestih Nemčije.

Severne meje Jugoslavije proti Ogrski.

New York, 10. julija 1919. Pariška poročila pravijo, da je svet petorice odločil, da se meje Jugoslavije proti bivši Ogrski precej proti severu pomaknejo. Da se to izvede, bodo postavljene posebne nadzorovalne komisije. Vojaški pogoji mirovne pogodbe so bili določeni.

Francija in Italija.

Bern, 10. julija 1919. Švicarska brzojavna agentura poroča iz Milana: V zbornici je vzbudila vznemirjenje interpelacija Turattija, ki se nanaša na delovanje nekega tujega poslaništva v Rimu. „Avanti“ pravi, da je to francosko poslaništvo. „Corriere della sera“ poroča, da se obtožba nanaša na nekak dozdeven komplot, ki je hotel vreči sedanjo vlado. Temu komplotu so pripadali, kakor poroča agentura, Luzzati, Salandra, Codacci, Pisanelli, Reimondi in drugi poslanci. „Avanti“ poroča, da je imel francoski poslanik Barré zaradi tega enourni pogovor z minipredsednikom Nittijem.

Šolskega slugo

Sprejme krajni šolski svet Studenti pri Mariboru in sicer s 1. septembrom 1919. Sluga ima prosto stanovanje in kurjavo ter sedaj mesečne plače 130 K. Želi se zakonski par. Mizarstva ali zidarstva večji imajo prednost. Prošnje do 31. julija 1919 na krajni šolski svet Studenti pri Mariboru.

Franc Ogrizek

agentura in komisija
uvoz in izvoz v inozemstvo

Maribor
Vitrinjska ulica št. 17.

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in
surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux
čevlji. — Fini čevlji iz črne
in rujave teletine. — Navadni
čevlji iz rujave kravine, pod-
platni in podpetni cveki, drete,
platno.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Največje in najimnitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Za naše invalide!

Soboto dne 12. do 18. julija:

Henica Porten! Henica Porten!

Na poskušnji

Veseloigra v 4 dejanjih.

V glavni ulogi: **Henica Porten.**

Idila z Blatnega jezera.

Po naravi.

Albert kot zobozdravnik

Šaloigra.

„Velika kavarna“

(preje „THERESIENHOF“), Maribor, Glavni trg

Izborna prvovrstna pijača! — Največji in najlepši prostori v mestu! — Dnevno

KONCERT

prvovrstne damske godbe od pol 20. do pol 23. (preje od pol 8. do pol 11.)
ure; ob nedeljah in praznikih od pol 18. do pol 23. (preje pol 7. do pol 11.)
ure.

Za obilen obisk se priporočata

brata Kuhar.